

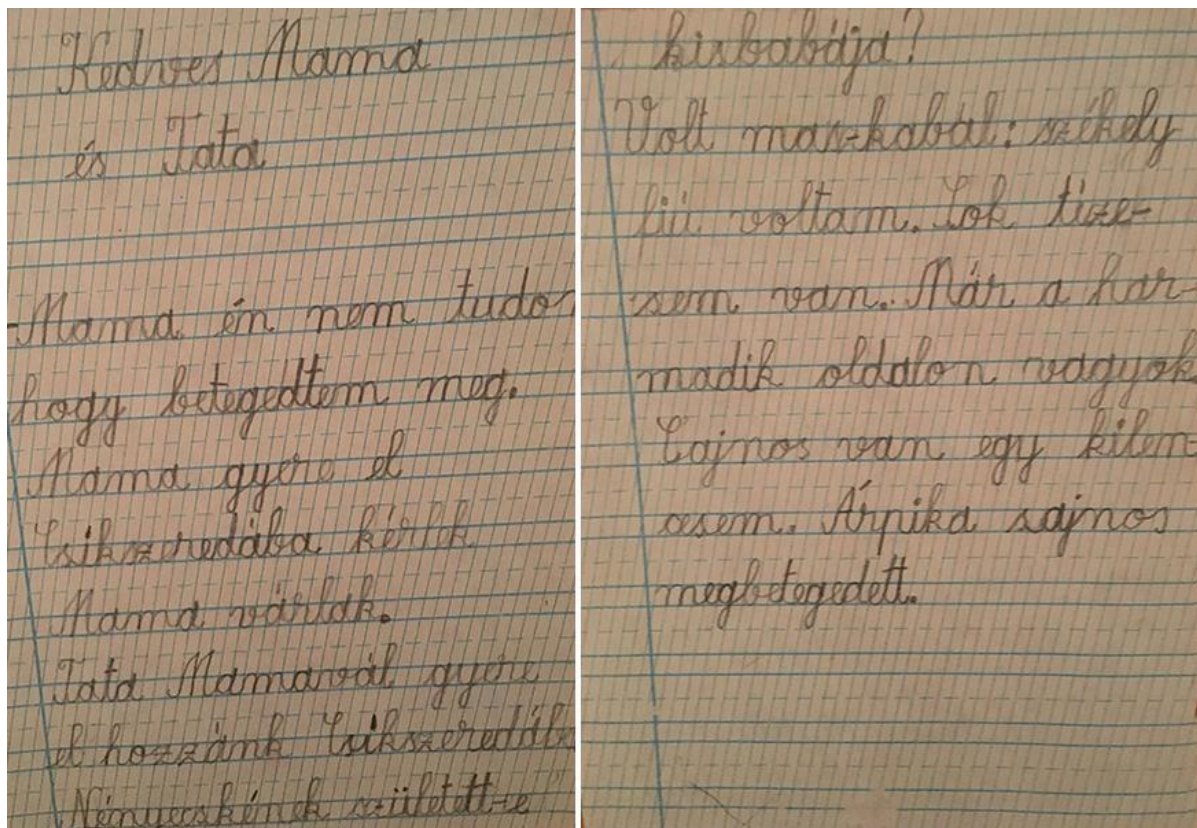
Beszámoló

A Communitas alkotói pályázatára beküldött projektem egy idősekre fókuszáló esemény megvalósítása volt a közösségi színházi módszereivel. A cél egy több fázisú kutatás, ami az idős generáció problémáira, kérdésköreire fókuszál: kutatás, interjúk készítése, közösségi foglalkozások/események és szövegírás. A tavaly tavasszal kezdődő világjárvány miatt ezt a tervet nem volt lehetőségem követni. Mivel a vírus kimondottan az idős korosztályt hozta veszélyeztetett helyzetbe, illetve a gyülekezés is korlátozott volt, ezért az interjúkat, illetve a közösségi foglalkozásokat kénytelen voltam teljes mértékben átgondolni. A kutatás fázisából sikerült a térségünkben végzett idős generációra fókuszáló kutatásokat összegyűjteni/tanulmányozni, illetve elkészíteni az interjúvezetőt, amely az idős korosztály mindennapjait, testi változásait, társadalmi szerepvállalását, kikapcsolódási lehetőségeit, vágyait és jövőképét vizsgálja.

Az interjúalanyok megkeresését halasztottam addig, amíg a korlátozások fellazulnak. Ebben a helyzetben kénytelen voltam átgondolni és új utat keresni a projektnek. Be kellett látnom, hogy azt a formát, ahogyan elképzeltem ennek az eseménynek a felépítését – közös alkotás, személyes találkozás, közös időtöltés, egymás megismerése –, jelenleg el kellett engednem. Így elsősorban a saját és a nagyszüleim élete, a családfám felé fordultam, és ezzel az alpanyaggal dolgoztam. Sikerült elutaznom olyan falvakba, városokba, ahol nagyszüleim, dédnagyszüleim születtek, éltek, megtudni többet arról az élettérről, amiben léteztek. Milyen iskolában tanultak, milyen cukrászdába ettek süteményt, melyik templomba jártak gyerekkorukban, hova nézett az ablakuk, hol nyugszanak most. Mindeközben saját testemet is nagyító alá vettem: hogyan változik a test az idő múlásával, érzékszerveim milyen kapacitással működnek, hogyan romlik a memóriám, mit jelentenek az eltelt évek a teherbírásomra nézve, hogyan alakul át a bőröm, stb.

A témában való elmélyülés, az interjúvezető összeállítása, a lehetséges közösségi foglalkozások kidolgozása után a szövegírás következett. Több vázlatot is készítettem, viszont mindig ugyanahhoz a problémához érkeztem. Olyan témával foglalkozom, aminek az alanyai eltűntek az életterünkből. Megpróbáltam tehát a hiány felé fordulni, és ezzel a kérdéskörrel foglalkozni tovább.

A szöveggönyv megírásához főleg saját tapasztalataimra, megfigyeléseimre, nagyszüleimmel történő beszélgetéseimre hagyatkoztam. Amíg nem sikerül a megírt szöveggönyv tartalmát élesben is kipróbálnom azokkal, akiknek és akikről szól, erre vázlatként tekintek.

Mivel a járványügyi helyzet miatt szabadúszóként lényegesen lecsökkent a munkalehetőségem, ezért az alkotói ösztöndíj a megélhetésemet is segítette, ezúton is szeretném megköszönni a támogatást.

Részlet a szöveggönyvből:

Megjelenik az öregek kórusa, minden éneksorra egyet előre lépnek.

ÖREGEK KÓRUSA

Fáj a lábam,

Fáj a hátam,

Fáj a karom,

Fáj a farom,

Fáj a vállam,

Fáj a nyakam,

Fáj a kezem,

Fáj a szárnyam,

Fáj a májam,

Fáj a szemem,

Fáj az agyam,

Fáj az eszem,

Fáj az állás,

Fáj, mit hallok,

fáj, nem hallok,

Jaj, mit látok,

Jaj, nem látok.

Hova tettem szemüvegem,

Az előbb még itt volt,

Hova lett el az életem,

Az előbb még itt volt.

Hol a kanál,

Hol a nadrág,

Hol a csésze.

Hol a kanál,

Ez már banál?

Ott vagyunk már?

Hol a kanál,

Ez már banál?

Vagy van még egy kicsi.

Kilép egy öregasszony, mintha szónokolna. A többiek mint egy nagy tanács, reagálnak szavaira. Hol igenelnek, hol felhorkannak, követik beszédet.

ÖREGASSZONY

Mit hozhatnék fel a mentségemre? Ez egy olyan vád, amit senki nem mond ki. Nem mondják, de ez kiabál mindenből, amit csinálnak. Tapintatosan idegesek. Azt hogyan lehet? Mondják meg nekem, kérem szépen. Idegeskedni tapintatosan. Hogy lehet? Pontosan nem is értem, mivel vagyok megvádolva. Hogy kerültem ide. Mikor. Mikor történt mindez? Miközben reggelenként főztem a kávémat? Talán az alatt történhetett? Vagy amikor vettem be az ágyat? Vagy akkor történt, mikor elfelejtettem bevetni? Lehet, akkor történt. Meglehet. Akkor kaphattam a büntetést. Nem ismétелgettem eleget az emlékeimet? Vagy épp hogy sokat ismétелgettem? Nem néztem eleget az órára? Vagy túl sokszor húztam fel az ébresztőt? Akkor történt, amikor elfáradtam? S leültem kicsit pihenni? Azt nem szabadott volna? Leülni kicsit? Megszusszanni egy cseppet?

Hozzásiet egy öregúr, karon fogja.

ÖREG

Ne húzd fel magad.

ÖREGASSZONY

Hagyj békén, nincsen semmi bajom.

ÖREG

Csak ne húzd fel magad.

ÖREGASSZONY

Ezt még bejezem.

Elővesz egy elektromos vérnyomásmérőt. Az öregek kórusának mindegyik tagja is elővesz egyet. A kórus szépen felhúzza blúz-, ingujját, felteszik a vérnyomásmérőt és elkezdik mérni a vérnyomásukat. Csend, várnak. Hallatszik a vérnyomásmérő zúgása. Megvan az eredmény, elővesz mindenki egy felragasztható cetlit, felírja az eredményt. Majd mindenki kiválaszt valakit a nézőtéren, odamegy s kezébe adja a vérnyomásmérőt, vár. A néző is megméri a vérnyomását és egy másik cetlire felírják azt is, majd felcserélve mellükre ragasztják. A néző az idős vérnyomását, az idős a nézőét.

ÖREG

Most értékelni fogjuk napi teendőinket. Mindenki kap egy osztályozó táblát, ezen egytől tízig számok vannak. Összegyűjtöttünk olyan tevékenységeket, amiket mi minden nap csinálunk. Ezeket én most sorra felolvasom, és kérlek, táblafelemeléssel osztályozzátok, hogy mennyire találjátok ezeket szórakoztatónak. Nyugodtan lehet még javaslatokkal jönni. Meglehet, hogy nekünk nem jutott eszünkbe minden, amit csinálhatunk. Kezdem is. Megvan mindenkinek az osztályozó táblája? Meg? Akkor indulhatunk. Séta a parkban. Ki hányast ad rá?

(Jegyet adnak táblafelemeléssel.)

Unokákra vigyázni. Hányas? Átmenni a szomszédba. Rádiót hallgatni. Bevásárolni. Elmenni a templomba. Megjavítani az eltörött dolgokat. Tévézni. Keresztrejtvényt fejteni. Főzni magadra. Főzni a családra. Sakkozni valakivel. Sakkozni egyedül. Megstoppolni a zoknit. Horgolni, hímezni. Barkácsolni. Eltenni télire. Kertészkedni. Orvoshoz járni. Aludni.